Ч. 87 (10.470). Львів, четвер 23. квітня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів. Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—3 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

ШТУНДА.

В 80 і 90 рр. мин. століття поширився на Наддніпрянській Україні релігійний рух під назвою штунди, що обхопив значні простори і зєднав собі доволі велике число приклонників серед тамошнього сільського населення. Був це свого рода протест проти кальокности московського православя, що не хотіло і не могло заспокоювати релігійних потреб більшости вірних. Російське правительство поборювало цей рух всіми засобами — від арештів і карних експедицій до зсилки на Сибір включно, та все надармо. Не помогли навіть окремо створені духовні місії. Репресії з боку правительства і церковної православної єрархії не здержали зросту нового народнього релігійного руху, він ширився дальше, очевидно нелегально, і перетревав переслідування аж до видачі толерянційного релігійного указу в 1905 р. чи то до вибуху світової війни.

Свідомі українські кола—між ними і Михайло Драгоманів — дивилися прихильно на цей новий релігійний рух на Україні, сподіючися, що він яко протест против рядового насильства над свободою совісти людини посередно допоможе і політичній еманципації поневолених мас. Ці рахунки на загал завели і штунда—своєрідний протестантизм — не відограв ніякої ролі у визвольній боротьбі нашого народу та мабуть нічим не причинився до поширення української національної свідомости в народніх масах, зокрема у своїх поклонників. Не досліджено досі, яке значіння мала штунда в найновійшій історії українізації православної церкви на Україні і тут нам невідомо, яка доля цієї секти під комуністичним режімом. Близькі знавці штунди подавали число штундистів на Наддн. Україні з початком 20 стол. на близько один міліон душ, — чи ця цифра відповідала дійсности, невідомо, бо урядової статистики штундистів (під цю назву підтягано часто ріжні, нераз чудернацькі, прямо неморальні і проти-природні, релігійні секти) ніколи не оголошено.

Здається, що великий національний, політичний, а головно соціяльний перелом, що його від кількох літ переживає Наддніпрянська Україна, припинив зріст штунди, а може й у значній мірі розторощив, робля чи місце новим релігійним рухам, більше живим і більше зорганізованим, бо до останніх днів штунда не витворила одноцільної організації і кожна громада штундистів жила окремим життям.

Недавно цей штундиський рух зайшов і до нас в Галичину. Загально думають, що зайшов він з Америки, привезений звідтам реемігрантами. Так воно не є. Тепер ми є свідками спроб поширювання ріжних американських сект (пресбітеріян, баптистів, почитателів святого письма) і вони тут і там мають гуртки своїх приклонників, але держаться більше міст, де осідають поодинокі організатори, прибувші недовго з Америки, як нпр. у Львові.

Новий релігійний рух у відомій на Наддн. Україні формі штунди зайшов до нас дпома шляхами. Принесли його ті, що недавно жили довший час за Збручем, як рівнож його носіями є Волиняки спова „сокальського кордону", що тепер без більших перепон можуть стикатися з нашим населенням — особливо сумежних з Волинню повітів. Штунда поширюється вже на разі невеликими гуртками в кількадесяти селах від скалатського повіту по повіт радехівський (північне Поділля і Опілля) і мені відомі такі гуртки зі сіл Кобиляк (повіт Збараж), Ходачків (повіт Тернопіль), та в цілого ряду сіл з околиці Мільна зборівського повіту — найблищої околиці Почаєва. Маю деякі відомости про штунду в золочівському, брідському і камінецькому повіті, а не без того, щоб не було штунди і по селах инших повітів.

Зовнішно проявляється штунда в тому, що її поклонники (окремої назви вони не мають, а звуть себе прямо братами і сестрами) зривають фактично з греко-кат. церквою (формально з неї не виступають), закидують всі церковні обряди, не ходять до церкви, не сповідаються і не жадають церковних прислуг. В неділі, а то й частіше сходяться до дому одного з членів секти і тут виголошують проповіди, читають і пояснюють святе письмо (його читають звичайно в перекладі Куліша), співають псальми і спеціяльно уложені духовні пісні та часто попадають в екстазу, киваються, трясуться і викрикують незрозумілі слова. Психіятри мали би дуже цікавий матеріял до своїх студій, бо як не як, а є це рід масової умової недуги. (Н.пр. недавно у Голубічку великому трапився випадок паралїжу серед таких релігійних вправ штундистів, що викликало велике враження у громаді).

З національного боку це елемент індиферентний, а тим самим для нас шкідливий. Сектанти відрізуються від решти громади; не належать до місцевих товариств і організацій. Про їх власне моральне життя розказують всіляко, найчастіше малюють їх негативно. Яке їх правдиве моральне облича, не берусь судити, бо живучи в місті не маю нагоди безпосередно обсервувати їх.

Загал населення, навіть без ніякої спонуки духовенства, ставиться до штунди здебільша неприхильно і при кожній нагоді викпиває сектантів. Були навіть чинні напади на доми штундистів (напр. в Ходачкові малому тернопільського повіту, що аж у справу вмішався прокуратор).

Цілком инакше ставиться до штунди польська влада. З оповідань деяких священиків, в околиці яких появилася штунда, знаю, що польські комісарі і команданти постерунків заявили виразно, що мають приказ не перепиняти зросту штунди, коли вона шириться тільки серед греко-католиків. Чинно і зі всією рішучістю мають виступити проти штунди щойно тоді, коли би вона ширилася серед римо-католиків. Коментарі до цеї поведінки польської влади зайві і кожний легко догадається її причин.

Греко-кат. духовенство, а зокрема її єрархи збірно ще не виступили проти нового релігійного руху. На мою думку їх активний виступ — здається — причинився би тільки до його зросту. Ні Василіяне, що мають за собою деякі додатні національні успіхи, ні анахорети Студити, ні проповідники місіонарі з чину далеких і чужих нам бельгійських і канадійських Редемптористів, ані їхні місії, хочби з такою помпою уладжені як мин. року в Радехові, не вилічать цеї будь-що-будь недуги. Лікарями можуть бути головно світські люде, яким народ, як безінтересовним, довіряє усправах тонкости віри більше, ніж найбільше виливовим місіонарам-проповідникам. Передовсім багато може тут зробити народня преса (Свобода, Український Голос, Новий Час).

З національного і політичного боку цей рух для нас вельми шкідливий, бо відчужує від активної боротьби за наше визволення. На щастя, він не є покищо масовий, однак не виключене, що при нашій байдужности він може дальше поширитися. Йому треба протидіяти не нетерпимістю, але тактовним освідомленням, трактуючи це нове у нас явище як одно з повсених соціольогічних явищ.

Накінець одно бажання до тих інтелігентів, що мають нагоду з близька обсервувати життя наших нових штундистів. Вони повинні без ніяких упереджень—зовсім обєктивно, хоч би в коротеньких нарисах навіть у формі часописних дописів, представити відомі собі типи штундистів і взагалі подати до публичного відома все, що гідне уваги. Маючи в руках точнійший фактичний матеріял, зможемо лекше протиставитися небажаному і по мойому переконанню шкідливому для нас — особливо в сучасному лихолітті — новому релігійному рухові.

Д-р Степан Баран.

Новий французький уряд.

Склад кабінету. — Індивідуальність Пенлеве. — Поворот Кайо. — Не всі вдоволені.

Нарешті французький кабінет складений. Премієром Пенлеве, з портфелем міністра війни; закордонні справи — Бріян; фінанси — Кайо; освіти — Де Монзі. Це найвизначнійші прізвища. У кабінеті є 4-ох республиканців-соціялістів і 12 радикалів-соціялістів, партії Ерріо. На цей раз, упевняють телеграми, кабінет дефінітивний. Питання хіба в тому: на як довго. Коли в нього увійшли такі дипльомати як Бріян та Кайо, то вже сама їх ін-

---

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 275|25 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny, jako Trybunał prasowy we Lwowie orzeki na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 81 (10.440) z dnia 11. IV. 1925 r. pod tytułem 1) „Ogno z naszych zanedbań", między słowami narodowi a Oś na, 2) „Hołos z trumny", a) między słowami w Polszczi a Audytorja, b) od słów Oczewydno do końca artykułu, zawiera znamiona ad 1) występku z § 300 u. k. ad 2) zbrodni z § 65 a) uznał dokonaną 11. kwietnia 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl §. 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. p. Lwów, dnia 13. kwietnia 1925.

Hawel.

Red. czas. „Dilo" Pr. 277/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jako Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 82 (10.441) z dnia 14. kwietnia 1925 r. w artykułach pod tytułem: 1) „Tajemnycza ruka" a) między słowami: osudżuje a: Złoczynnyj, b) jaki a: bezprawstwo. 2) „Nerobstwo odnych i robota druhych" a) między słowami hospodarstwa a: materialnu, b) sprawa a: Czyż ce, 3) Dopysy" między słowami: Pidbirci k. Lwowa a pyszut nam zawiera znamiona wyzbrodni ad 1) i 2) z § 65 a) uk., ad 3) występku z § 302 uk. uznał dokonaną w dniu 14.IV. 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 18. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 15. kwietnia 1925 r.

Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 280/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 83 (10.444) z dnia 15. VI. 1925. w artykułach pod tytułem 1) na stronie pierwszej w kolumnie czwartej a) tytuł artykułu, b) w tymże artykule znak zapytania między słowami nacjonalnoi a: terytorji, c) od słów Jaka do końca tego artykułu zawiera znamiona występku ad 1) a) z art. V. ust. z 17. XII. 1862 Dzpp. L. 8. z r. 1863, ad 1) b) c) zbrodni z § 65 a) ustawy karnej, uznał dokonaną w dniu 13. kwietnia 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 16. kwietnia 1925 r.

Hawel.

Pr. 282|25 Redakcja czasopisma „Dila" we Lwowie. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 84. z dnia 16. kwietnia 1925 pod tytułem „Derżawna i nederżawna władą" w ustępach między słowami: a) organizacji a: Treba, b) narodowych a: Jakże, c) od słów cych z perszoho pohladu do końc artykułu. 2) „Presa" w ustępach między słowami: policei a: Na ukrainnych, b) od słów a wże do końca tego artykułu, 3) „Podił hromadian na lojalnych i nelojalnych" między słowami oprokynuty ich a: Cikawo ja. 4) „Marja Anna Nowakiwśka" między słowami a) naszym a: zmahannia, b) pobidu a: ostrych zawiera znamiona występku ad 1) a) b) z § 300 u. k. kar., ad 1) c) z § 302 u. k., ad 2) a) z § 300 u. k. ad 2) b) z § 302 u. k., ad 3) z § 300 uk., ad 4) zbrodni z 65a) u. k. uznał dokonaną 15. VI. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl paragrafu 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 za zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Lwów, dnia 16. kwietnia 1925. Hawel.

індивідуальність зосереджує довкола себе надто багато партійних та особистих пристрастей.

Одначе Пенлеве, як премієр, є саме примирюючою особою. Факт, що він мусів зріктися становища президента палати, щоби взяти в руки керму нового кабінету в такий непевний мент є найкращим доказом довіря до його авторитету. Це довіря основане на прикметах його характеру. Пенлеве — людина без тих зовнішніх ознак політичного діяча, які роблять його демагогом, красномовним трибуном, публичним актором, хитрим адвокатом або підступним стратегіком. Пенлеве людина незвичайної скромности, неспрагнений популярности, хоча би тому, що йому вповні вистачає слава члена Академії Наук як одного з найбільших французьких математиків. Має він нині 62 років і повний молодечої енергії. Його життєва карієра це життєпис людини незвичайно талановитої та діяльної. У 23. р. життя став доцентом університету у Ліль, у 27. надзв. професором у Парижі, у 37. членом Академії. Послом до парляменту вийшов зі студентської дільниці, центру шкіл та наукових інституцій, де сам живе довгі роки; — належить до поміркованої групи партії соціялістів-радикалів. У 1915 став міністром освіти, а згодом підчас війни — міністром війни. Відомий не лише як теоретик воєнного мистецтва, але як автор цілої ниви спеціяльних книжок, у роді авіяції. Минулого року він був кандидатом більшости парляменту на становище президента республики проти кандидата сенату, менше радикального: Думерга.

Найбільше неясним пунктом нового кабінету є особа Кайо, який не є навіть послом і вперше вертається до державної політики, по своїй амнестії. Його процес „за державну зраду" залишив ще в французькій суспільности надто багато сумнівів та болючих непорозумінь, щоби правиця не використовувала їх у боротьбі проти нього. Становище Кайо і Бріяна до соціялістів ще невиразне; вони мають численних ворогів між ними. У кожньому разі поворот Кайо до влади вказує на щораз радикальніший зворот у політичних настроях Франції, яка шукає виходу з важкого становища.

Цей зворот є найбільше ненадійний для непоправних фанатиків з табору польської націоналістичної преси, яка критикуючи весь час „радикалізм" Ерріо, доказувала, що Ерріо мусить уступити своє місце правиці. Тимчасом урядова Франція щораз більше лівіє, дарма, що „Газета Варшавска" потішається вже нині тим, що її закордонна політика не зміниться основно. А одночасно додає таке: „Будемо лише свідками сильнішого підкреслення дотеперішнього курсу порозуміння з Німеччи. Тут слід сказати виразно, що до порозуміння з Німцями може прийти лише коштом Польщі. Це очевидний факт, якого ніщо не може закрити. Цеї правди не слід скривати. Мусимо сказати виразно та ясно, що особа Кайо, яка є символом деяких дуже виразних політичних тенденцій мусить прокинути якнайживійшу тривогу в нашій опінії..."

Часописи подають звістку, що Ерріо мав би прийти на місце Пенлеве як президент палати і другу, що він вибирається у політичну подорож по Европі та Америці, щоби безпосередно познайомитись з суспільною атмосферою ріжних держав.

Пошесть хабарництва.

Меморіял бесарабського населення.

Газети повідомляють, що в останніх днях до особистої канцелярії румунського короля вплинув меморіял бесарабського населення проти страшного румунського режіму в Бесарабії. Меморіял, скріплений 300 тисячами підписів, звертає увагу короля на невідкличну конечність „відродити правду, правовість і справедливість — як основні підстави румунського устрою на просторі новоприлученої провінції". Меморіял домагається припинення насильства і політики гнету, видання надзвичайних заряджень для поборювання страшної пошести румунської влади: нечуваного хабарництва, самоволі і насильства, привернення громадянських вольностей, свободи зборів і преси, знесення грабіжницьких реквізицій і т. п. Кажуть, що внесений меморіял зробив велике враження в урядових колах, та що він стане основою ревізії дотеперішнього румунського режіму в Бесарабії.

Газети подають іще, що меморіял є апелем **російського** населення до румунського короля. Очевидно, це мабуть звичайна ігноранція деяких газет, бо згідно з обчисленнями з 1914 р. Бесарабія не має більше як 150 тисяч Москалів, а зате число українського населення перевищує 400 тисяч. Колиж всіх Москалів в Бесарабії є не більше як 150 тисяч, то як вони могли внести меморіял з 300 тисячами підписів? З цього ясно, що під терміном „російське населення" слід розуміти все бесарабське немолдаванське населення, себто більшість б. російської людности в державному розумінні. Сподівання на зміну режіму в Бесарабії не мають під собою ніякого грунту, бо той режім є наймаркантнійшою прикметою і складовою частиною румунської влади. Як довго істнуватиме в Бесарабії румунська влада, так довго істнуватиме політика насилля, гнету і хабарництва.

Вносячи меморіял до кабінетової канцелярії румунського короля, більшість бесарабського населення виявила велику дозу наївности, думаючи, що страшний румунський режім є ділом сігуранци, а не румунського уряду. Не від меморіялів, але від звільнення Бесарабії з кіхтів циганьсько-румунських опришків залежить зміна режіму в Бесарабії.

Як переведено шкільний плебісцит?

Виказ громад, які внесли шкільні декларації з домаганням української мови навчання:

Повіт Тернопіль.

1) Тернопіль-місто внесло 281 деклярацій за 465 дітей, 2) Микулинці місточко 30 дек. за 47 діт., 3) Байківці 52 дек. за 70 діт., 4) Березовиця велика 58 дек. за 79 діт. 5) Біла 46 дек. за 70 діт., 6) Буцьківка 41 дек. за 47 діт., 7) Біюки великі 51 дек. за 64 діт., 8) Буцнів 5? дек. за 73 діт., 9) Цебрів 50 дек. за 65 діт., 10) Ходачків малий 54 дек. за 75 діт., 11) Чортовиця 39 дек. за 48 діт., 12) Черніхів 58 дек. за 71 діт., 13) Черниця руський 43 дек. за 57 діт., 14) Чолгачшина 15 дек. за 24 діт., 15) Чистилів 63 дек. за 82 діт., 16) Денисів 84 дек. за 104 діт., 17) Дітківці 43 дек. за 46 діт., 18) Довжанка 70 дек. за 78 діт., 19) Домамория 78 дек. за 116 діт., 20) Драганівка 27 дек. за 40 діт., 21) Дубівці 79 дек. за 110 діт., 22) Дичків 56 дек. за 75 діт., 23) Гребовець 50 дек. за 64 діт., 24) Гладки 52 дек. за 62 діт., 25) Глубічок великий 92 дек. за 105 діт., 26) Городище 41 дек. за 50 діт., 27) Ігровиця 97 дек. за 134 діт., 28) Васильківці і Середиччі 41 дек. за 45 діт., 29) Іванів дол. 70 дек. за 81 діт., 30) Іванів гор. 54 дек. за 71 діт., 31 Янківці 42 дек. за 60 діт., 32) Юзефівка 30 дек. за 43 діт. 33) Кипячка 26 дек. за 46 діт., 34) Кохасівка 13 дек. за 18 діт. 35) Константинівка 40 дек. за 53 діт., 36) Козівка 73 дек. за 83 діт., 37) Красівка 37 дек. за 56 діт., 38) Кривки 25 дек. за 34 діт., 39) Кіпчинці 124 дек. за 145 діт., 40) Курники шляхтинецькі 52 дек. за 72 діт., 41) Курівці 66 дек. за 74 діт., 42) Кутківці 51 дек. за 65 діт., 43) Людвиківка 43 дек. за 50 діт. 44) Лапшин 69 дек. за 85 діт., 45) Лучка 38 дек. за 47 діт., 46) Лука велика 117 дек. за 160 діт., 47) Малашівці 42 дек. за 45 діт., 48) Мшанець 41 дек. за 48 діт., 49) Мишковичі 71 дек. за 90 діт., 50) Настасів 114 дек. за 141 діт., 51) Носівці 41 дек. за 48 діт., 52) Острів 72 дек. за 90 діт., 53) Петриків 49 дек. за 63 діт., 54) Плесківці 36 дек. за 45 діт., 55) Покропивна 80 дек. за 126 діт., 56) Пронятин 58 дек. за 82 діт., 57) Прошова 70 дек. за 86 діт., 58) Романівка 48 дек. за 58 діт., 59) Русянівка 24 дек. за 40 діт., 60) Скоморохи 42 дек. за 51 діт., 61) Смолянка 29 дек. за 40 діт., 62) Синьківці 61 дек. за 91 діт., 63) Стегниківці 102 дек. за 14? діт., 64) Ступки 40 дек. за 52 діт., 65) Сущин 112 дек. за 139 діт., 66) Шляхтинці 69 дек. за 104 діт., 67) Товстолуг 57 дек. за 77 діт., 68) Воля Мазовецька 38 дек. за 47 діт., 69) Воробіївка 44 дек. за 56 діт., 70) Забойки 42 дек. за 50 діт., 71) Зазуле 41 дек. за 48 діт., 72) Заставе 40 дек. за 62 діт., 73) Застінка 34 дек. за 46 діт., 74) Баврів 41 дек. за 52 діт.

Крім того до громади Купчинці зложили деклярації присілки Довгомаківка і Мазурянки а до громади Буцнів присілок Середники.

Отже **74 громад** внесли разом **4305 деклярацій за 5751 дітей.**

Не внесли деклярацій громади Обаринці і Плотич ізза байдужности а громади Ходачків великий, Чернилів мазовецький, Янівка, Кокутківці, Лозова, Потапенці ізза малого числа українського населення.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Богдан Лепкий.

На свята до дому.

(З моїх споминів про хлопачі літа.)

Страстні екзорти рішучо за довгі. Хотілося слухати, але де там! Кождий думками до дому летів.

Вже від поклонів неспокій огорнув хлопців. Календар „Просвіти" був у роботі. Хотілося скоротити, зреформувати його, щоби їхати скорше. Сидиш на тій шкільній лавці, як птах на гилі. Хто на селі родився, того до села тягне, — не порадиш...

Аж ось і сповідь. Несеш картку з гріхами до церкви, а вертаючи на станцію дереш її і пускаєш з вітрами. А сам розглядаєшся по небі, чи буде завтра погода, бо завтра коні з хати прийдуть. Відома річ, як воно їхати дві милі в дощ! В погоду друге діло. Дивишся, як перезимували збіжа, чи вже ярину сіють, кождий корч цікавить тебе, кожда квітка питається: „як там?"

„Нічого. Тільки тої школи забагато".

Гарно їхати на свята в погоду.

* * *

„Не смішии мене, бо завтра причастіє".

„Так що! До поправки підеш".

„Не хочу. Ти краще вчися. З трьох предметів поданий".

„Не правда, — з двох, а з лаціни до більшої пильности".

Тяжко не грішити! Не знаєш, чи ...авляти завтра, чи ні.

... по причастію маєш спокій.

...ит на станцію такий легкий, ...х...

...сь

Коні, їй Богу коні! Наш кований віз! Брички не прислали, бо дуже болото. За возом і Діяна прибігла. Деж би її хто втримав, як Семко по панича іде! Вона перша біжить з подвіря і ні батогом, ні камінцями не намовиш її, щоби вертала.

Витаєшся з Семком, з кіньми, з Діяною, — їдьмо вже!

Але Семко має ще гвоздиків, шафрану і розинків для імості купити, (добуває з шапки цілу коношашку), і для себе капелюх кайстровий а для дівчат стяжки. „Не спішіться так, паничу!" — каже.

Добре йому казати, — шкода дня. Господиня на снідання кличе. Правда, що я ще нині нічого не їв.

Пєш, не розбираючи, що воно таке, молоко, чи кава, їш, не знаєш, хліб, чи булку, вибираєш книжки, попадаючи на самі непотрібні, прощаєшся і сідаєш на віз.

Чомуж той Семко не їде? І що йому цікавого в тім місті, бодай би воно запалося!

А для Семка якраз цікаве місто. Він тут у війську служив, знайомих має і вистави склепові оглянути хоче.

Аж ось і він — їдемо.

Гуркотить віз, скаче до очей болото, жидики за Діяною камінцями кидають. „А підеш ти, мой!" — і Семко їм бичевном грозить.

Минули рогачку і поля розтвирають свої рамена перед нами. „Ходи до нас, невольнику мурів і книжок. Дихнемо на тебе воздухом свіжим, пахощами сьвіжо зораної землі, — відживеш!" Які ті кільометри довгі! Чого тая дорога не біжить просто, а вигинається, як дурна!

Доки мурованка — їдемо, як пани. Болото є, але рідке, як сметана. Обхляпало нас здорово. Діяна полем біжить, а все таки хвіст у неї, як помело.

На скруті, з цісарської на польську дорогу, друга пара коней чекає. Припрягли, їдемо четвірнею. Семко „машталір", а Миханьо на першій парі, — „форес", як за гетьманських часів.

Але тут і четвірня не поможе, розкаль така, що люди в Жукові попід плоти деруться, геть їх понагинали. Якась жінка вчіпилася кола, кіл перегнив, ривається, тягне спорий шмат плота за собою і жінка разом з ним лежить у болоті.

„Ратуйте, бо втопиться ґаздиня!" — кричить Семко. Люде помагають жінці викараскатися і вона клене начальникові, дорожникові і всім автономічним достойникам.

Минає добра година, заки ми переїхали село, не більше, як кільометр дороги. А за селом ще лісок, а там горб, глинка і знов горб, — Господи, як далеко до дому! Чого цей Поручин так за світами!

В ліску гора, як на піч, глинка, за колесами цілі вали держуться. Тут і шестерні за мало, — злазім!

Бідні коні, як вони боками роблять! Мені радість, що до дому їду, а їм такий труд. Так воно все на світі. Всіх не вдоволиш.

А яких 50 метрів попід ліс можна би таку дорогу провести, що тільки дуй. Але хто видів нові дороги робити. Цею вже може сотню літ їздили люде, поїдемо й ми.

Минули лісок, посідали, — віо!

Але болото, що і з гори не наженеш.

Минає година-дві, вечоріє, — віїзджаємо в село.

Але й село переїхати не легко.

Тут весною повінь була, повимулювало ями, віз, як човен у морі, то вирина, то потапа.

По обох боках дороги верби стоять і журяться. Колиб так з одної на другу — скакіць! — скорше бувби в хаті.

З церкви попри дяківку люде від сповіди ідуть.

Зі стріх дими снуються, мекекають вівці, лає вітова собака, ось і наша брама. „А відчиніть там, гей!"

Вибігає пастух, відчиняє браму, Семко лускає батогом і наша імпровізована чвірка з розгоном заїзджає перед ганок.

„Як їхали, так їхали, — жартує Семко, — але заїхали по панськи".

* * *

На ґанку чекає мама. Весела і сумна. Весела, що найстарший син до дому на свята приїхав, сумна, що той тиждень, як батогом лусну, мине і треба буде знов виправляти до школи.

Син так далеко думками не сягає. Рад що приїхав, вітається з усіми.

Молодша рідня не дуже своїться до нього. „Студент", може не схоче бавитися з ними. Але за хвилю вже одно наперед другого розказує новини хатні, і про песики малі, і скільки є гусят і які нові стежки поробили в городі.

Жаль, що ніч і що того всього побачити не можна. За те можна вийти до кухні. Тут фабрика!

Стара бабуся в печі, як чарівниця палить. Доська жовтка є масла...

Террористичний замах у Болгарії.

В минулу пятницю хоронили в столиці Болгарії, Софії, жертву скритовбийства, генерала і посла Георгева. Коли в соборі зібралось більше 2000 осіб, весь кабінет міністрів, генераліція і вище урядництво, вибухла бомба надзвичайної сили. Злетіла в низ головна копула собору, частина мурів завалилась, частина сильно зарисувалась. В румовищах згинуло 160 осіб, ранених кількасот; остаточної повної лісти жертв ще нема, деякі газети подають кількість усіх потерпівших від вибуху півтора тисячі осіб. Поміж убитими є директор поліції ген. Тіссов, бурмістр міста Софії Паскалев, б. мін. війни Найденов, особистий секретар премєра Іліїв, кількох членів Собранія, кількох генералів, а також багато жінок і дітей. Поміж легко раненими є також премєр Цанков. Короля Бориса у соборі не було.

Зібрана негайно рада міністрів оголосила в Болгарії военний стан. Військо зайняло в столиці всі держ. будинки й обсадило залізничі стації. Обмежено свободу подорожування, заведено легітимаційний примус і взагалі видано низку розпоряджень — надзвичайного характеру. Арештовано кількасот осіб.

Головними безпосередніми виконавцями замаху були — як повідомляють офіц. болгарські джерела — голова центр. комуністичного комітету в Софії Янков і його заступник Мінков, — оба болгарські офіцири. Мінков був тим, що в дні замаху привязав пекольну машину в горі під копулою собору. Він ставив спротив, коли арештували його і його розстріляли на місці. Арештовано теж саме перебуваючого тоді в Софії голову білгородської комуніст. организації.

З найдених документів виходить, що замах мав на ціли усуненням зі світа короля і цілого кабінету викликати в краю загальну анархію. Найдено готову лісту приготованого нового кабінету, на якій м. и. були призвища трьох кол. міністрів Стамбулійського.

Рада амбасадорів отримала від Болгарії ноту з просьбою на дозвіл збільшення болгарської міліції на 10.000 осіб у звязку з небезпекою з боку комуніст. організації. Міжсоюзницький військовий комітет у Парижі видав прихильну опінію.

В останній хвилині повідомляють про зголошення димісії Цанкова й призначення на його місце Маліонова. Одночасно повідомляють про вбивство провідника македонських революціонерів Бротогерова й покликання під зброю усіх старшин резерви.

Бенеш у Варшаві.

В понеділок приїхав до Варшави чеський міністер закорд. справ Бенеш. Він підпише готову вже чесько-польську торговельну й транзитову умову, а також договір про арбітраж і остаточну ліквідацію справ звязаних з б. конфліктом за Цешинський Шлезьк. Чеське пресове бюро називає візиту Бенеша у Варшаві початком нової ери у взаєминах між ЧСР. і Польщею, тому, що старі суперечні будуть всі усунені, а перед новими буде хоронити обі держави арбітраж. Крім названих чисто формальних цілей, приїзд Бенеша до Варшави стоїть у тісному звязку з загальною міжнар. ситуацією, витвореною можливістю ревізії державних границь та обєднання Австрії й Німеччини.

Міністра Бенеша вітали у Варшаві дуже урочисто. Він побуде там до четверга. В 1. день приїзду Бенеша до столиці Польщі трапився йому неприємний випадок: його авто переїхало на вулиці хлопчину з газетами, а товпа мало не злінчувала шофера й пасажира, не знаючи, хто він.

Спроба перевороту в Портуґалії.

В ніч з пятниці на суботу зорганізувала монархістична консервативна партія революційний виступ кількох військових частин. Поміж републиканськими та зреволютованими військами прийшло до вуличних сутичок, у яких з обох сторін впало сила жертв. Організатори революції арештували цілий ряд осіб на високих урядових посадах, зажадали димісії нинішнього кабінету і склали тимчасовий Директоріят. Всеж таки, здається, президент португ. республики й кабінет міністрів є панами ситуації, бо останні вістки кажуть про втечу головних заговірників до будинку еспанського посольства та про капітуляцію взворохоблених військ, які будуть розформовані.

Відозва комуністичної партії Зах. України.

Радянська преса оголосила депешу варшавського кореспондента „Рости", в якій находиться зміст нелегальної відозви комуністичної партії Західної України. Відозва ця звертається проти польської влади, поліції і війська, обжаловуючи їх о морд українських хлопців і безправне арештування комуністів на „кресах".

Центральний комітет української комуністичної партії в цій відозві звертається о поміч до Совітів, накликуючи до організовання протипольських демонстрацій і протестів у всіх радянських містах.

Дрібні вістки.

Гінденбурґ виголосив в салі міської ради в Ганновері велику програмову промову. Він відпекується від усякої партійности й запевняє про свою миролюбивість. Він готов присягнути на конституцію і бути їй вірним (?!). Він є проти военної авантюри, яка моглаб знищити Німеччину, але жадає „мирної" ревізії границь.

Пенлеве подав президентові франц. республики текст декларації нового уряду. Новий кабінет продовжуватиме на загал політику кабінету Ерріота, особливуж увагу звертатиме на справу забезпеки мира та санації фінансів.

Ґен. Сект, командант нім. Райхсверу, заявив, що він уступив би з вибором Гінденбурґа на президента нім. республики, лякаючися, що Райхсвера буде втягнена до політики.

НОВИНКИ.

— Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату тому, що маніпуляція почтова триває тепер доволі довго. Просимо дуже вчасно висилати гроші, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на місяць квітень 4·20 зол. — Тримісячних передплатників в краю просимо з передплатою переслати ще 0·60 зол. За грамицею вівноватість 1 зол. на поручену посилку 1-го тому Спогадів Чикаленка, які висилаємо вже цього тиждня.

— З огляду на чотирьохдневний Великодний перерив у виході нашої газети і з цим технічні трудності, ми можемо подати сьогодні тільки в короткій чисто інформаційний перегляд найважніших подій кількох останніх днів, дарма, що деякі відомости втратили вже гостроактуальний характер. Освітленням таких подій, що зайшли в міжчасі, як напр. вибачки в Болгарії, чесько-польське зближення і т. д. — займемося у чергових числах „Діла". Редакція.

— Конфіската. Великоднє число „Діла" не врятувалося від конфіскати. Її жертвою впали уривкові речення в передової статті сен. Черкавського про потребу обєднання і другої статті д-ра В. Охримовича про перелім у красвих настроях; зі статті В. Садовського сконфісковано м. и. твердження, що Україна не дістане самостійности з рук III. Інтернаціоналу! Теж „непожаданими" показалися виводи інж. Ю. Павликовського про справжні причини цьогорічного голоду, ані теж класні рефлексії Галактіона Чіпки на тему благ, спонукуючих нас до надмірної радости підчас Великодних свят. Вкінці: з посольської відозви у справі масових арештувань на Волині залишився наголовок і підпис — позатим усе щезло, наче весняним дощем змите!

— Панщина. До яких меж дійшла поміщицька самоволя й як експльоатують тепер сільських робітників у Польщі, свідчить найкраще один приклад з Вишнівщини. Обшарник Міхал Бовіц виповів спершу працю усім робітникам без усякої причини, й одночасно упередив усіх своїх сусідів-обшарників, що його робітники нічого не вартні і т. п. Наслідком такої „перестороги" люди не могли ніде дістати роботи. Використовуючи тепер безвигідне становище робітників, хитрий панок ультимативно предложив їм такі просто ганебні умови праці: за помешкання 50 днів відробку; за пасовисько літом для одної корови — 30 днів відробку; за віддачу 400 сяжнів землі під картоплю — скосити 7 десятин жита і ярини. Жінка обовязана цілий рік доїти панські корови як відробок за пашу для одної корови, причім зимою уся ча паша ріднеар 30 фунтам січки. Рахуючи, що в заміну за землю під картоплю робітник буде примушений косити бодай 36 днів, виходить, що на сам відробок пада 116 днів літньою порою. За працю же зимою і весною платять йому по 80 сот. денно! Питання: яким робом має прожити робітник при такій калькуляції — поміщицький спекулянт не брав зовсім на увагу.

— Хто такий Мурашко? Польська преса передавала в останній час силу подробиць про вбийника Біліньского та Вечоркевіча — Мурашка, який застрілив ці їх при відставленні до кордону, заявив, що зробив це з патріотизму. До „Роботніка" переслав лист століт. мешканець того самого села, де Мурашко жив з ним знайку. Він заявляє, що Мурашко не був ніколи Поляком, а Литвином, не мав ніякого майна, не скінчив ґімназії, а лише народню російську школу: відомий як людина неморальна та жорстока, з якої не лише не можна робити героя, але яку треба вказати як шкідника для суспільности.

— Релігійна секта діточого цілопалення. На радянській Україні в Одещині відкрила влада релігійну секту, яка пекла живцем дітей з метою лікування спеченим мясом усіх можливих недуг. Виявилося, що секта була велика та що таких жертв діточого „цілопечення" було не мало. Секта лікувала дітей зате іншими методами, бо члени її відрубували здоровому коневі голову та варили її шію. Вивар давали пити дітям та купали їх у ньому. Звідки взялася в секті така ідея лікування є до того при допомозі жертв молодого життя невідомо. Видно люде завдяки своїй темноті „безпросвітній" дали себе опутати якомусь анормальному садистові, яких тепер у повоєнних часах не мало у світі.

— Пяте місто на світі щодо скількости населення це японське Осака, по свіжім приєднанні до нього підміських громад. Воно має два і пів міл. мешканців і йде по Льондоні, Ню-Йорку, Парижі та Берліні. Суперечка йде про те, чи більшим є Льондон чи Ню-Йорк, коли брати на увагу простолість, що входять у них під поняття „Великого Льондону" та „Великого Ню-Йорку". Коли до поняття міста вчислити весь комплекс малих міст зєдиних спільним торговельним центром, тоді більшим від Осаки буде ще Ліверпуль, Бермінгем або Ганкан-Ганянг-Вучанг у Китаю.

— „Славянська мистецтво". Чергове число мистецького часопису „Umeni Slovanu — L'art Slave", що виходить вже другий рік в Чехословаччині (Brno) в мовах чеській і французькій, присвячено польському модерному малярству, зі статтею Тита Чижевского і репродукціями праць слід. польських артистів-малярів: Т. Чажевского, В. Д'Еcсеріям, Т. Маковского, Г. Ґотіба, К. Зеленевского, Я. Богдановічової і К. Брандела. Слідуюче число (3) „Слав. мистецтва" має бути присвячене українській сучасній графіці зі статтею Володимира Січинського і репродукціями праць слід. українських графіків: М. Бутовича, Л. Геца, Кссяна, М. Кірнарського, П. Ковжуна, В. Кричевського, О. Кульчицької, Р. Лісовського, С. Мако, І. Мозалевського, Ю. Нарбута, П. Омельченка, М. Петрицького, М. Стефанович-Ольшанської, Я. Фартуха і П. Холодного. Всього має бути коло 35 репродукцій з двома кольоровими. Наклад часопису „Слав. мист." в останні часи значно збільшений а ціна примірника знижена до 15 кор. чес. (коло 1. зол. 15 сот.). Українське число вийде в травні ц. р.

— „Енерґічне показування карабінового прикладу". Новинкар „Слова польского" піниться зі злости, що 6 комуністів, транспортованих на днях до вязниці в Сандомирі, скористали з товпи, яка утворилась біля них на головному львівському двірці, і дозволили собі на революційні промови та співи, аж поки не заличено їх у сепаратному вагоні та не зачинено вікон. Абстрагуючи від епітетів, якими згаданий ендецький репортер засипав отих вязнів у роді „паршивий засмарканець" і т. п. (ось то, як висока сусідська культура!), пропагує він ще методи своєрідного поліційного урядування: „...легко можна було успокоїти те хлопство хочби енерґічним показанням карабінового прикладу (кольби)". Ось де джерело відомої інтерпретації правосуддя, яке відноситься до поведінки з вязнями. Як можна доматагтись від неграмотного жандарма, щоби він розумів границю поміж законом і безправним насильством коли високоосвічені ендецькі панове редактори захвалюють іменно „енерґічне показання карабінової кольби". Очевидно, що така „порада" перейшла сухо крізь цензуру, яка не добачує тут нічого приклад безвідповідального підюджування органів влади до безправ законів.

— Польський суддя і Туґут. В українській части галицької землі аж роїться від всякого рода „kresowych dzialaczy". До таких в Туґутщині зараховує себе суддя Адам Роблковскі, який будучи запеклим украінопожером, присвячує всю свою енерґію й час вишехпольській кресовій діяльности і надуживає свойого становища судді для політичних цілей. Заохочений фактом, що президія апеляційного суду застановила веде проти нього за те минулого року дисциплінарні дохоження, п. суддя як голова „Ради Народової" і видіновий всіх установ продовжує свою нестримну „крайно шовіністичну і польонізаційну роботу". Тому, що в турчанськім повіті є всього ... і і на ... Поль-

---

ничці бє, цілу копу, відбила чіп і жовта течія біжить до порога. „Нещастя з тою дівкою, де в неї тілько сну набереться!" Доська божиться, що тільки прижмурила око, бо дим гризе. Каська якусь масу на торт у макітрі так завзято тре, що макітру розбила. „Ото, штурпак! Але!" Надходить ресентий. Гарний, ставний, без окулярів і без синього носа. „А, пан студент! Щож там нового чувати?" Розпитується, чи вмію вже воскресний канон. Незабаром і батько з церкви вертає. Втомлений сповідею, але рад, що побачив сина. Дивиться, чи підріс і чи не змарнів. На школу тільки злегка натякає. Знає, що це немила річ. Пощо псувати дитині настрій...

Молоді літа, як мало вам до щастя треба!

Рідної хати, своїх людий і крихту волі.

А подумаєш, то і стерим без того годі щасливими бути.

Ой годі!

* * *

По вечері постелили мені в „сальоні". Так з привички називали невеличку світлицю, в котрій тільки слави, що троє вікон.

Вона ясна й привітна, хоч низька й стара, бо хата ще мабуть зборівський похід Хмельницького памятає. Чорні сволоки понагиналися, високий чоловік рукою їх дістане. Цошки з долівки повідставали, як клявіші старого фортепяну і долівка, як ходити, грає — якусь пісню давнину.

Лежу на канапі між двома дверми; одні широкі низькі, однокрилі — до сіний, другі вузкі в цьсага крилами до спальні. Вони тесані з дуба, на чопах, без клямки, замикаються затичкою на ланцушку. На тих дверах ножиком вирізані імена Григорія Яхимовича й Михайла Кузємського. Бог знає, з якої причини. Місяць заглядає до вікон. Крізь одно, від городця, чорніє урманський ліс, а крізь два від подвіря видно на горі деревляну церковцю, невідомого стилю, подібну до старих деревляних шведських церков.

Наша спить. І мені хочеться спати, але жаль. Свідомість, що ти дома, цінніша від сну.

Слухаєш, як журчить потік і як хитаються верби.

Може вони про тебе говорять, про твою будучу долю.

Ой, не вгадалиби мабуть!

Тихо так...

Ще й нині, коли хочу відпочити душею, пригадую собі Поручинську хату. Її вже нема. І Поручин не той, що був.

Дзвом співали Поручинці в церкві „Тебе Бога хвалим".

Не пощадив їх ні вогонь, ні голод, ані війна.

Але в моїй уяві Поручин усе ще такий, як був літ тому сорок.

Над ним мерехтить сяєво споминів діточих, яснійше від блеску царських діядемів.

* * *

„Кукуріку!" — кличе в повітці наш кохінхінський когут. „Кукуріку!" відповідають йому всі когути в селі, аж до двірського включно. На очи спускаються повіки. „Тихий сон по горах ходить, за рученьку щастя водить", щастя школяря, що до дому на свята приїхав.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

кін, старається він і просьбами і грозьбами намовити темних Бойків на зміну обряду, причому особливу увагу звертає на шляхотські села, в котрих шкільний інспектор під впливом п. судді змінив протизаконно українську викладову мову на польську (також і в Ільнику, Комарниках і т. д.), а знова в Ричоцку вижнів для одного звіжо спеченого римо-католика буде костел! П. суддя виступає все і всюди не лише проти Українців, але також проти Поляків, котрі готові признати Українцям мінімальні права; а вже дівьовольською нечистю дише п. суддя до секції для справ національних меншостей при політичному комітеті ради міністрів і його голови міністра Тугута. Своїм почуванням дав п. Робаковскі вияв дня 2. квітня у такій непристойній та некультурній формі, що понижує не тільки суд але й державу. Коли іменно згаданого дня радник Шмідт як начальник турчанського суду увійшов до салі розправ переповненої публикою і заявив п. судді, що до начальництва вплинув заходом пресового Комітету згідно вицепремієра Тугута міністерський обіжник, заказуючий суддям признавати більше як 10 процент перетвоєних доводів — (п. Робаковскі признавав милим собі особам навіть 50 процент) — п. суддя звернений до публики кількакратно з гнівом кликнув: „co ten bandyta (міністер Тугут) miesza się do Sądu?! co taki prokotzysta rozumie się na sądownictwie?! a to bandyta!" Цей вискад впровадив всіх і судового радника і численні сторони, що прийшли на розправу і присутних адвокатів а то: д-ра Любінґера, д-ра Ґліка, д-ра Д. Берльштайна, д-ра Кондрата і д-ра Сохоцкого в зрозуміле здивування. Не входимо в те, чи з правних причин обурення п. судді на міністерський розпорядок і на його ініціятора було оправдане, — одначе важко зрозуміти, як суддя підчас публичної розправи, в забитій сторонами салі в присутности адвокатів міг назвати заступника премієра Польщі, представника найвищої влади „бандитом"!? Ми мали бандитів як Домальского, Муху, Мурашка, а тепер маємо бандита в особі міністра!

— **Симпатичне явище.** Ділянка фотоґрафії не стояла в нас ніколи на відповідній висоті, а вже про фотоґрафічне українське ателіє то не було що й казати. Навіть у Львові довгі часи не міг ніхто спромогтися на нього. Довідуємося, що на днях поширилося та перейшло в українські руки фотоґрафічне ателіє „Спорт" при вул. Оссолінських ч. 6. У ньому працюватимуть відомі знатоки мистецької фотоґрафії з Великої України пп. Янушевич та І. Стародубенко. Маємо надію, що українська громада замість підтримки польських і то з правила ворожих нам фотоґрафічних підприємств, вповні піддержить українське підприємство та причиниться тим самим до розвитку та успіху першого в нас реального почину на тій ділянці.

— **Польський антисемітизм у Падуї.** Львівська „Хвиля" подає цікаву вістку про те, як польський ксьондз виявив свій антисемітизм аж у Падуї. Справа представляється так: До Риму виїхала група польських паломників у числі 500. По дорозі забажала вона відвідати і найстарший університет в Падуї. Ректорат університету дізнавшися про те, віднісся до тамошньої організації жидівських студентів із Польщі з проханням, щоби вони служили поясненнями для польських паломників. Якеж було здивування жидівських студентів, коли провідник паломників польський ксьондз заявив тим студентам у присутности Італійців таке: „Маємо досить Жидів у Польщі, не потребуємо їх в Італії, бо й так Падуа скоро зжидовіє". Ці слова патріотичного ксьондза обурили навіть італійських студентів. Проти такого поведення ксьондза запротестували жидівські студенти перед польським конзулем.

— **Що обтяжує непомірно скарб СРСР.** У цьому році одержав комуністичний інтернаціонал у Москві двіста мільйонів карбованців золотом субвенції на потреби своєї діяльности від уряду СРСР. Це одна з причин фінансового недомагання СРСР.

— **„Ультрапапізм епископа Коциловського".** У звязку з вісткою, яку ми подали під цим наголовком кілька днів тому по інформаціям Українського Тов. допомоги емігрантам про заборону перемиським епископом доручати емігрантам з Наддніпрянщини розмальовування наших церков, дістаємо дословний відпис дотичного зарядження епископа Коциловського, поміщеного в Епархіяльних Відомостях за р. 1925. Ч. І. стор. 10. „Ч. 660. В справі артистів-малярів по наших церквах. Дійшло тут до відома, що деякі артисти-малярі некатолицького (православного) віроісповідання заняті при роботах по наших церквах, своїми розговорами на релігійно-церковні теми впливали усміло на наших вірних. Щоби оминути на будуче подібних шкідливих впливів і запобігти всякій небезпеці для вірних заряджується отсим, щоби на будуче Всч. Отці, які мали би намір приймати до церковних робіт згаданих артистів, старалися заздалегідь о дозвіл на се від Еп. Ординаріяту, предкладаючи достаточні рації, що така небезпека є виключена. Виходить, що подана у попередній замітці причина епархіяльного розпорядження: боязнь за чистоту церковного живопису західного обряду — не відповідає правді.

✝ Посмертні згадки.

Іван Арсенич, бувший десятник-летун УГА. помер у Коломиї в домі свого шваґра д-ра Івана Ціпановського дня 30. III. ц. р. Родився Він 1891 р. в Матіївцях. Химерна доля не щадила Покійного в життю. Вже в раній молодости загнала Його в Німеччину, а звідтам до Америки. В часі вибуху світової війни вертає англійським пароходом до Европи, де Його, як бувшого австрійського підданого, арештують і віддають до робіт у бельгійських твердинях. Звідтам попадає в німецький полон, а в короткім часі відсилають Його Німці до австрійських військ. І в 1915 р. бачимо вже Його на сербськім, опісля на російськім, а врешті на італійськім фронті з 24 п. п. В 1917 р. вернувши по четвертім тяжкім раненню з лічниці, вступає до летунської школи, а 1918 р. відбуває кілька удатних летів на знанім уже Йому італійськім фронті. По розвалі Австрії вступає в ряди УГА, а по її катастрофі опиняється на скитальщині, де серед невідрадних життєвих обставин і в тузі за Батьківщиною западає на грудну недугу. Старі, тяжкі рани в легенях дали їй догідне підложе до розвою — й многонадійний молодець із кожним днем ників, вянув, як підкошена квітка. Невмолима чахотка, що цілими масами пожирає наших людей поза межами рідного краю, скоро звалила молоде життя з ніг. Недавно ще писав зі скитальщини до родини: „Я хорий, пришліть на дорогу, бо хотів би умерти дома". По смерти найдено в одіннію Покійного картку з адресою шваґра й написом: — Довезіть мене до них. — Сильна воля не дала Йому вмерти аж до сповнення бажання. Тіло Покійного перевезено до Пістиня й там похоронено між родинними гробами. Нехайже рідна земля, за котрою Він так тужив, буде Йому пером! В. И. П.!

ОПОВІСТКИ.

Борислав. Перші загальні збори туристично-спортового Товариства „Ропник" відбудуться дня 26. квітня ц. р. о год. 4. попол. в Народнім Домі. Порядок дня: 1) Відчитання і пояснення статутів. 2) Вибір Виділу. 3) Внесення. За членів основателів: *Козло Володимир, Волянський Степан.*
1837 1—1

Краєвий союз кредитовий, кооператива з обмеженою порукою у Львові — тепер **Центральний кооперативний банк,** в скороченню „Центробанк" у Львові (ринок ч. 10) повідомляє своїх дотеперішних членів, що на підставі постанов зміненого статута союза — обовязані вони є до 15 мая 1925 включно доповнити свій удів до висоти щонайменше 25 (двайцять пять) золотих, так як в противнім случаю з висше згаданим речинцем перестають бути членами Краєвого союза кредитового, тепер „Центробанку".
1787 3—3

Дрібні оголошення.

ГР. КАТ. Уряд парохіяльний в Яворі н. Стр. п. в місци пошукує вправної кухарки на вакації, подати услів. 2—2

БОГАТИЙ, на визначнім становищі, кавалер, літ 29 абсольвент закордонного університету, симпатичної поверховности, ожениться з характерною панною, здоровою, з посагом около 700 долярів (вложені евент. в гіпотеку). Серйозні зголошення проситься слати на адресу: „Сімейне щастя і сонячна будучність", Бюро оголошень Бухштаба, Львів, Леґіонів 21.
1808 3—3

ФОРТЕПЯН до науки на продаж. Ціна 120 дол. ам. Зголошення О. Т. у о. А. Левицького, Виноград лісний, п. Отиня.
1835 1—2

Ширіть наш часопис!!

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.